YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
17 päivänä kesäkuuta 1981 *

Asiassa 113/80,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään Rolf Wägenbaur, avustajanaan komission oikeudellisen yksikön virkamies Peter Oliver, prosessiosoite Luxemburgissa c/o komission oikeudellinen neuvonantaja Mario Cervino, bâtiment Jean Monnet,

kantajana,

vastaan

Irlanti, asiamiehenään chief state solicitor Louis J. Dockery, prosessiosoite Luxemburgissa Irlannin suurlähetystö, 28 route d'Arlon,

vastaajana,

jossa vaaditaan sen vahvistamista, että Irlanti on jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa säilyttämällä voimassa tavaramerkeistä annetut asetukset *Merchandise Marks (Restriction on Sale of Imported Jewellery) Order 1971*, SI n:o 306, 1971 (*Iris Oifigiúil,* 26.11.1971) ja *Marchandice Marks (Restriction on Importation of Jewellery) Order 1971,* SI n:o 307, 1971 (*Iris Oifigiúil,* 26.11.1971), jotka molemmat ovat ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisia,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentin tehtäviä hoitava toisen jaoston puheenjohtaja P. Pescatore, jaostojen puheenjohtajat Mackenzie Stuart ja T. Koopmans sekä

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tuomarit A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling ja A. Chloros,

julkisasiamies: F. Capotorti,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Komissio on nostanut 28.4.1980 yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon toimitetulla kannekirjelmällä ETY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, jossa vaaditaan sen vahvistamista, että Irlanti on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvat jäsenyysvelvoitteet vaatiessaan, että tuontitavarat, jotka kuuluvat tavaramerkeistä annettujen asetusten *Merchandise Marks (Restriction on Sale of Imported Jewellery) Order 1971,* SI n:o 306, 1971 (*Iris Oifigiúil*, 26.11.1971) ja *Merchandise Marks (Restriction on Importation of Jewellery) Order 1971,* SI n:o 307, 1971 (*Iris Oifigiúil*, 26.11.1971), soveltamisalaan, merkitään alkuperämerkinnöin tai niissä on merkintä "foreign".

2 Asetusten esitöiden mukaan ensimmäisessä asetuksessa kielletään sellaisten tuontikorujen myynti tai myyntitarkoituksessa näytteille asettaminen, joissa on sellainen aihe tai sellaisia piirteitä, joiden perusteella niiden voisi katsoa olevan matkamuistoja Irlannista, esimerkiksi irlantilainen merkkihenkilö, irlantilainen tapahtuma tai maisema, Irlannin vinttikoira, pyöreä torni, irlantilainen apila jne.; toisessa asetuksessa kielletään edellä esitettyjen korujen tuonti, jos kummassakaan tapauksessa niissä ei ole merkintää alkuperämaasta tai merkintää "foreign".

3 Kyseiset esineet on lueteltu kummankin asetuksen liitteessä. Kuitenkin kuuluakseen mainittujen asetusten soveltamisalaan esineiden on koostuttava jalometallista tai oltava jalometallilla pleteroidut taikka epäjalosta metallista, mukaan lukien kiinnitykseen käytettävät hiotut tai pleteroidut esineet.

4 Komissio katsoo, että molemmissa asetuksissa olevat rajoitukset tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle ovat vaikutukseltaan tuonnin määrällisiä rajoituksia vastaavia toimenpiteitä, jotka ovat perustamissopimuksen 30 artiklan vastai-

sia, ja komissio tarkentaa, että perustamissopimuksen 33 artiklan 7 kohdan määräyksiin perustuvan tuonnin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden, joita ei ole otettu huomioon ETY:n perustamissopimuksen nojalla annetuissa muissa säännöksissä, poistamisesta 22 päivänä joulukuuta 1969 annetun direktiivin 70/50/ETY (EYVL 1970, L 13, s. 29) 2 artiklan 3 kohdan f alakohdan mukaan ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisiksi, vaikutukseltaan vastaaviksi toimenpiteiksi on katsottava "toimenpiteet, joilla vähennetään maahan tuodun tuotteen arvoa, erityisesti laskemalla sen arvoa tai nostamalla sen kustannuksia".

5 Irlannin hallitus ei kiistä sitä, että kyseisillä asetuksilla on ollut tavaroiden vapaata liikkuvuutta rajoittavia vaikutuksia, mutta se korostaa, että kyseiset riidanalaiset toimenpiteet ovat olleet perusteltuja kuluttajansuojan ja valmistajien välisten hyvien kauppatapojen edun nimissä. Tässä tarkoituksessa se tukeutuu perustamissopimuksen 36 artiklaan, jossa määrätään, että mitä 30–34 artiklassa määrätään, ei estä sellaisia tuontia koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja yleisen järjestyksen kannalta tai teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi.

6 Vastaaja vetoaa kuitenkin virheellisesti perustamissopimuksen 36 artiklaan laillisena perustana perusteensa tueksi.

7 Itse asiassa yhteisöjen tuomioistuin on tarkentanut 25.1.1977 antamassaan tuomiossa (asia 46/76, Bauhuis, Kok. 1977, s. 5), että "perustamissopimuksen 36 artiklaa on tulkittava suppeasti", sillä se on "poikkeus perusperiaatteesta, jonka mukaan kaikki jäsenvaltioiden väliset tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteet poistetaan". Siinä luetellut poikkeukset voidaan ulottaa koskemaan ainoastaan rajoitettuja tapauksia.

8 Koska sen paremmin kuluttajansuojaa kuin hyvää kauppatapaakaan ei mainita 36 artiklassa hyväksyttyinä poikkeuksina, näihin syihin ei sellaisenaan voida vedota mainitun artiklan osalta.

9 Koska Irlannin hallitus on kuitenkin katsonut, että kyseisiin käsitteisiin vetoaminen on "perustavaa laatua oleva kysymys tässä asiassa", kyseistä väitettä on arvioitava yhteydessä 30 artiklaan ja tutkittava, voidaanko näiden käsitteiden perusteella kieltää kyseisessä artiklassa tarkoitettujen vaikutukseltaan tuonnin määrällisiä rajoituksia vastaavien toimenpiteiden olemassaolo ottaen huomioon, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisinä toimenpiteinä on pidettävä "kauppaa koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä, jotka voivat rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan

tai välillisesti, tosiasiallisesti tai mahdollisesti" (asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837).

10 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on toistamiseen vahvistanut (asia 120/78, Rewe, tuomio 20.2.1979, Kok. 1979, s. 649; asia 788/79, Gilli, tuomio 26.6.1980, Kok. 1980, s. 2071; asia 130/80, Kelderman, tuomio 19.2.1981, Kok. 1981, s. 527), että "tietyn tuotteen valmistamista ja kaupan pitämistä koskevien yhteisten säännösten puuttuessa jäsenvaltioiden asiana on määrätä kukin alueellaan kaikesta, mikä koskee kyseisen tuotteen tuotantoa, kaupan pitämistä ja kulutusta, kuitenkin sillä edellytyksellä, että kyseisissä säännöksissä ei estetä – – yhteisön sisäistä kauppaa" ja että "30 artiklasta johtuvista vaatimuksista poikkeava kansallinen säännös on hyväksyttävä siltä osin kuin sitä sovelletaan erotuksetta kansallisiin tuotteisiin ja tuontituotteisiin ja voidaan pitää tarpeellisena erityisesti – – hyvää kauppatapaa ja kuluttajansuojaa koskevien pakottavien vaatimusten täyttämiseksi".

11 Tässä tapauksessa ei kuitenkaan ole kysymys kansallisiin tuotteisiin ja tuontituotteisiin erotuksetta sovellettavasta säännöksestä vaan joukosta sääntöjä, jotka koskevat ainoastaan tuontituotteita ja joilla näin ollen on syrjivä luonne, minkä vuoksi niihin ei voida soveltaa edellä tarkoitettua oikeuskäytäntöä, jossa on kysymys ainoastaan kansallisten tuotteiden ja tuontituotteiden kaupan pitämistä yhdenmukaisesti säätelevästä lainsäädännöstä.

12 Irlannin hallitus myöntää, että riidanalaiset toimenpiteet koskevat ainoastaan tuontitavaroita ja että niillä tehdään niiden tuonti ja myynti vaikeammaksi kuin kansallisten tuotteiden myynti, mutta se katsoo, että kyseisessä kansallisen tuotteen ja tuontituotteen käsittelyn erossa ei ole kysymys syrjinnästä, koska molemmissa riidanalaisissa asetuksissa tarkoitetaan ennen kaikkea niin kutsuttuja "matkamuistoja" ja koska kyseisissä "matkamuistoissa", joiden merkittävin ominaisuus on, että ne on valmistettu ostopaikassa, on jo sinänsä implisiittinen merkki irlantilaisesta alkuperästä, joten ostajaa petetään, jos Irlannista ostettu matkamuisto on valmistettu muualla. Näin ollen vaatimus, että kaikissa maahan tuoduissa, molemmissa asetuksissa tarkoitetuissa "matkamuistoissa" on oltava alkuperämerkintä, on perusteltu, eikä se missään tapauksessa ole syrjintää, sillä esineet ovat erilaisia, koska niiden olennaiset ominaisuudet ovat erilaisia.

13 Komissio hylkää edellä esitetyn väitteen. Se tukeutuu 20.2.1975 annettuun tuomioon (asia 12/74, komissio v. Saksan liittotasavalta, Kok. 1975, s. 191) ja katsoo, ettei ostajan ole tarpeen tietää, onko tuotteella joku tietty alkuperä,

jollei kyseinen alkuperä edellytä tiettyä ominaisuutta, erityisiä raaka-aineita tai tiettyä valmistusmenetelmää tai jollei sillä ole tietty merkitys kyseisen alueen kansanperinteessä tai muussa perinteessä. Koska yksikään kyseisissä asetuksissa tarkoitetuista tuotteista ei vastaa edellä esitettyjä ominaisuuksia, eivät kyseiset toimenpiteet ole perusteltuja ja ne ovat siksi "selvästi syrjiviä".

14 Näin ollen on tarkasteltava, ovatko riidanalaiset toimenpiteet tosiasiallisesti syrjiviä vai ovatko ne ainoastaan näennäisesti syrjiviä.

15 "Matkamuisto", sellaisena kuin se on kuvattu asetuksissa nro 306 ja 307, on yleensä kaupallisesti vähäarvoinen koriste-esine, joka esittää irlantilaisesta paikasta, esineestä, merkkihenkilöstä tai historiallisesta tapahtumasta muistuttavaa aihetta tai tunnusta tai johon sellainen aihe tai tunnus kuuluu, tai joka tuo mieleen irlantilaisen symbolin. Koriste-esineen arvo on siinä, että ostaja, useimmiten matkailija, hankkii sen paikan päällä. Sen keskeinen ominaisuus on, että siitä saadaan kuvallinen muisto paikasta, jossa on käyty. Kyseinen ominaisuus ei edellytä, että "matkamuisto", sellaisena kuin se on määritetty irlantilaisissa säännöksissä, olisi valmistettava alkuperämaassa.

16 Lisäksi käsittelemättä komission esittämää näkemystä – riidanalaisissa asetuksissa tarkoitettujen esineiden osalta – jonka mukaan ei riitä, että alkuperämerkintä vaaditaan myös kansallisilta tuotteilta, on otettava huomioon, että kuluttajien etu ja hyvä kauppatapa varmistetaan riittävästi, jos kansallisille valmistajille annetaan mahdollisuus halutessaan käyttää sellaisia asianmukaisia keinoja kuin oman alkuperämerkintänsä asettaminen omiin tuotteisiinsa tai pakkauksiinsa.

17 Koska asetuksissa nro 306 ja 307 asetetaan toisista jäsenvaltioista maahan tuotujen "matkamuistojen" kansallisille markkinoille pääsylle ehdoksi sen, että ne varustetaan alkuperämerkinnällä, jota kansallisilta tuotteilta ei vaadita, on kiistatta selvää, että näiden asetusten säännökset ovat syrjiviä.

18 On siis pääteltävä, että koska irlantilaisissa säännöksissä vaaditaan, että kaikissa toisista jäsenvaltioista tuoduissa, asetusten 306 ja 307 soveltamisalaan kuuluvissa "matkamuistoissa" ja koruissa on oltava alkuperämerkintä tai merkintä "foreign", nämä säännökset ovat ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava toimenpide. Näin ollen Irlanti on jättänyt noudattamatta sille mainitun artiklan nojalla kuuluvat jäsenyysvelvoitteet.

Oikeudenkäyntikulut

19 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on tätä vaatinut.

20 Tässä tapauksessa, koska vastaaja on hävinnyt asian, vastaaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Vaatiessaan, että kaikissa toisista jäsenvaltioista tuoduissa, vuoden 1971 asetusten n:o 306 ja n:o 307 soveltamisalaan kuuluvissa esineissä on oltava alkuperämerkintä tai merkintä "foreign", Irlanti on jättänyt noudattamatta sille ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kuuluvat jäsenyysvelvoitteet.**

2) **Vastaaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Pescatore Mackenzie Stuart Koopmas O'Keeffe Bosco

Touffait Due Everling Chloros

Julistettiin Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 1981.

A. Van Houtte
kirjaaja

P. Pescatore
presidentin tehtäviä hoitava toisen jaoston puheenjohtaja